

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO (ŽEMĖS, VIDINĖS AKVATORIJOS,
IŠORINIO REIDO IR SUSIJUSIOS INFRASTRUKTŪROS) BENDROJO PLANO
PATVIRTINIMO (TAP-19-1476(2) (TAIS NR. 19-9198(3))**

2019-11-27 Nr. NV-3312

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: patvirtinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto (žemės, vidinės akvatorijos, išorinio reido ir susijusios infrastruktūros) bendrąjį planą (toliau – Bendrasis planas).

3. Dabartinė situacija:

- Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. XII-381 Rytų–Vakarų transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektas (Klaipėdos valstybinio jūrų uosto, kelių, geležinkelių infrastruktūros kompleksas) pripažintas ypatingos valstybinės svarbos projektu;
- Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos, patvirtintos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253, vienas iš uždavinių yra „TEN-T esančiame Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste ir jo prieigose pagerinti jūrų transporto sąveiką su sausumos transportu, užtikrinti jūrų transporto eismo saugą ir sumažinti neigiamą poveikį aplinkai“;
- Teritorijų planavimo įstatyme nustatyta, kad Vyriausybė tvirtina valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentus, o, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 1 dalimi, Bendrasis planas priskirtinas valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentams;
- Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 720 nutarta parengti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto (žemės, vidinės akvatorijos, išorinio reido ir susijusios infrastruktūros) bendrąjį planą;
- Seimo 2015 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. XII-1781 patvirtintoje Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalyje „Jūrinės teritorijos“ konstatuotas poreikis ne tik plėsti esamą Klaipėdos uosto infrastruktūrą, bet ir įrengti išorinį giliavandenį uostą Melnragėje arba Šventosios – Būtingės zonoje;
- Klausimas dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto bendrojo plano buvo svarstytas Išorinio Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtros projekto įgyvendinimo komisijos posėdyje (2019-10-22 d.), kuriame nutarta, kad kartu su Vyriausybės nutarimo projektu dėl Bendrojo plano Vyriausybei turi būti teikiamas ir Susisiekimo ministerijos parengtas detalus Dalykinių sąlygų sąvado nuostatų įgyvendinimo programos (numatyti įgyvendinimo priemonės, terminus, atsakingus vykdytojus ir finansavimo šaltinius) projektas (šios Programos projektą Susisiekimo ministerija suderino su KVVJUD, Lietuvos automobilių kelių direkcija, AB „Lietuvos geležinkeliai“, aptarė su Klaipėdos miesto savivaldybės meru ir pateikė Vyriausybei).

4. Projekto esmė:

- **Patvirtinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto bendrąjį planą;**
- Bendrojo plano ir juo įgyvendinamų sprendinių vienas iš pagrindinių tikslų – uosto konkurencingumo didinimas, o esminė sąlyga šiam tikslui pasiekti – uosto plėtra ir jo techninių charakteristikų užtikrinimas;
- Bendrajame plane numatomos strateginės uosto vystymo kryptys ir erdvinė raidos koncepcija parengtos 25 metams, o konkretizuoti sprendiniai – 15 metų;
- Bendrojo plano aiškinamajame rašte konstatuojama, kad nauja plėtra numatoma įsisavinant rezervines teritorijas, priskirtas uostui Vyriausybės nutarimu, taip pat formuojant naujas sausumos

teritorijas. Didžiausia teritorijų plėtra (sausumos formavimas) numatoma uosto pietinėje dalyje – dabartinėje Kuršių marių akvatorijoje už Kiaulės nugaros salos ir šiaurinėje dalyje, Baltijos jūros akvatorijoje;

- dalį susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų turės būti įrengti už planuojamos teritorijos ribų, bet šių objektų plėtrai reikalingi teritorijos naudojimo reglamentai Bendrajame plane nenustatomi. Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektai už planuojamos teritorijos ribų turės būti suplanuoti kitais teritorijų planavimo dokumentais – susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planais (specialiaisiais planais);
- patvirtinus Bendrojo plano sprendinius uostas turėtų galimybę išvystyti pietinę uosto dalį (panaudoti rezervinę teritoriją ir suformuoti naują sausumos teritoriją ties Smeltės pusiasaliu), pasiekti jau šiuo metu aktualų 17 m gylį laivybos kanale, o atsiradus dar didesniai teritorijų poreikiui – plėstis į šiaurę;
- būtų užtikrinta galimybė vystyti ir visuomeninius projektus - pietinėje uosto dalyje išvysčius teritoriją prie Smeltės pusiasalio būtų įrengti pietiniai uosto vartai su rekreacinės paskirties marina; miesto centre šalia Danės upės atsirastų galimybė įrengti naują kruizinių laivų terminalą ir kt.;
- pagal preliminarious skaičiavimus, patvirtinus Bendrąjį planą ilgalaikėje perspektyvoje bendra investicijų vertė į uosto plėtros projektus siektų apie 1,2 mlrd. Eur, trumpalaikėje – apie 635,4 mln. Eur;
- Susisiekimo ministerija prognozuoja, kad uoste vykdomos krovos apimtis galėtų siekti (tonos per metus): organinio augimo atveju: 2030 m. – 65 mln., 2040 m. – 91 mln., konkurencingumo didinimo atveju: 2030 m. – 86 mln., 2040 m. – 130 mln., intensyvaus augimo atveju: 2030 m. – 99 mln., 2040 m. – 186 mln. (2018 m. krova sudarė 46,58 mln. tonų);
- Bendrojo plano aiškinamajame rašte nurodyta, kad, vadovaujantis galiojančia Lietuvos Respublikos bendrojo plano redakcija (dalimi „Jūrinės teritorijos“), Uosto plėtrai šiaurinėje dalyje (Baltijos jūros akvatorijoje) reikalingi statinių statybos projektai gali būti pradėti rengti tik atlikus strateginį pasekmių aplinkai vertinimą dviem išorinio uosto alternatyvoms – ties Melnrage ir Šventosios-Būtingės zonoje;
- Anot Susisiekimo ministerijos, neturint patvirtinto Bendrojo plano, yra sustabdyta 10 jūrų uosto plėtros projektų, kurių orientacinė vertė 152,4 mln. eurų, ir prarasti potencialūs uosto teritorijos naudotojai, kurie generuotų pajamas;
- vadovaudamasi Teritorijų planavimo įstatymu Susisiekimo ministerija ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo Bendrojo plano patvirtinimo parengs ir patvirtins Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programą.

5. Derinimas:

- ✓ Bendras planas buvo suderintas su visomis institucijomis, parengusiomis ir išdavusiomis planavimo sąlygas, išskyrus Klaipėdos miesto savivaldybę ir Kuršių nerijos nacionalinio parko direkciją; taip pat atliktos Bendrojo plano viešinimo procedūros;
- ✓ Susisiekimo ministerija nurodo, kad, vadovaudamasi Teritorijų planavimo įstatymu, teikia Bendrąjį planą Vyriausybei tvirtinti neatsižvelgusi į Klaipėdos miesto savivaldybės ir Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos pastabas. Šių institucijų nederinimo motyvai buvo įvertinti ir pateikiami pridedamame Bendrojo plano pakartotinio derinimo apibendrinime. Pažymėtina, kad Teritorijų planavimo įstatyme nustatyta, jog planavimo organizatorius, pateikdamas motyvuotą paaiškinimą, turi teisę teikti valstybei svarbaus projekto teritorijų planavimo dokumentą Vyriausybei tvirtinti ir be atitinkamos institucijos suderinimo. Vyriausybė, įvertinusi planavimo organizatoriaus pateiktus motyvus, turi teisę patvirtinti su atitinkama institucija nesuderintą valstybei svarbaus projekto teritorijų planavimo dokumentą;
- ✓ Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros departamento Antrasis teritorijų planavimo skyrius pateikė teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktą ir pritarė teikimui tvirtinti;
- ✓ Nutarimo projektas dėl Bendrojo plano patvirtinimo suderintas su Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Sveikatos

apsaugos ministerija, Krašto apsaugos ministerija ir VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija. Kultūros ministerija ir Klaipėdos rajono savivaldybė išvadų nustatytu laiku nepateikė;

✓ Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiamos derinimo pažymos;

✓ Atkreiptinas dėmesys, kad dėl Bendrojo plano į Vyriausybę ir kitas institucijas kreipėsi ir teikė pastabas (be kita ko, siūlė netvirtinti Bendrojo plano) Valstybinė kultūros paveldo komisija, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas, Lietuvos architektų rūmai, Klaipėdos miesto bendruomenės ir asociacijos – Susisiekimo ministerija įvertino pateiktus pasiūlymus ir pateikė šioms institucijoms paaiškinimus ir argumentus dėl Bendrojo plano tvirtinimo;

✓ Bendrojo plano projektas aptartas Išorinio Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtros projekto įgyvendinimo komisijos 2019 m. spalio 22 d. posėdyje ir ministrų pasitarime (2019 m. lapkričio 25 d.). Pažymėtina, kad ministrų pasitarime taip pat aptartas klausimas „Dėl Dalykinių sąlygų sąvado priemonių įgyvendinimo programos“ - buvo nutarta patikslinti Susisiekimo ministerijos teikiamą Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektą dėl šios Programos;

✓ Klaipėdos miesto savivaldybės administracija 2019 m. lapkričio 27 d. raštu informavo, kad nesutinka su Susisiekimo ministerijos parengtu Dalykinių sąlygų sąvado nuostatų įgyvendinimo programos projektu ir konstatuoja, kad neatsižvelgiama į Klaipėdos miesto poreikius.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: atitinka Vyriausybės programos 95.6 („daug dėmesio skirsime Klaipėdos uosto, taip pat kitų jūrų ir upių uostų plėtrai bei aplinkosaugos poreikiams suderinti“) ir 195.1 („įteisinsime tiesioginių užsienio investicijų pritraukimą bei išlaikymą kaip valstybės prioritetą ir sieksime investicinės bei verslo aplinkos gerinimo srityje tapti konkurencingiausiu šalimi regione“) punktų nuostatas, tai pat prisidėtų prie Vyriausybės programos įgyvendinimo plano IV prioriteto 4.4 krypties 4.4.1 darbo „Strateginės ekonominės infrastruktūros plėtojimas“ 3 veiksmo „Uostų, oro uostų ir susijusios infrastruktūros saugos, saugumo ir konkurencingumo užtikrinimas didinant jų pajėgumus“ įgyvendinimo.

7. Dalykinio vertinimo išvada: atsižvelgiant į 2019 m. lapkričio 25 d. ministrų pasitarime priimtus sprendimus, klausimas dėl Bendrojo plano projekto ir dėl Dalykinių sąlygų sąvado priemonių įgyvendinimo programos svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt